

**PORADNÍ VÝBOR
PRO CHOVÁNÍ POSLANCŮ
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2018**

PŘEDMLUVA

V souladu s čl. 7 odst. 6 kodexu chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů (příloha I jednacího řádu Evropského parlamentu; dále jen: kodex chování) zveřejňuje poradní výbor pro chování poslanců (dále jen: poradní výbor) výroční zprávu o své činnosti.

Výroční zprávu o činnosti poradního výboru od 1. ledna do 31. prosince 2018 přijal výbor dne 22. ledna 2019.

Obsah

1. Souvislosti

2. Poradní výbor pro chování poslanců

2.1 Složení

2.2 Předseda

2.3 Schůze v roce 2018

2.4 Úkoly

2.5 Činnost v průběhu roku

3. Činnosti vztahující se ke kodexu chování

3.1 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

3.2 Kontrolní postup týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

4. Administrativa

Shrnutí

Tato zpráva se týká činnosti poradního výboru pro chování poslanců za období od 1. ledna do 31. prosince 2018.

Výbor byl požádán, aby se zabýval dvěma případy možného porušení kodexu chování, které se týkají celkem pěti poslanců.

V tomto roce poradní výbor obdržel dvě žádosti poslanců o radu ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování. V obou případech výbor poskytl důvěrné rady ve lhůtě stanovené kodexem chování.

Poradní výbor nadále dodržoval nejvyšší standardy etiky a transparentnosti pro poslance a Parlament tím, že zajišťoval, aby byla důsledně dodržována ustanovení kodexu chování.

Příslušný správní útvar (oddělení pro správu záležitostí poslanců GŘ pro předsednictví, které poradnímu výboru poskytuje služby sekretariátu) dále pokračoval v provádění obecné kontroly věrohodnosti všech prohlášení o finančních zájmech, která poslanci předložili v průběhu roku v souladu s článkem 9 prováděcích opatření ke kodexu chování poslanců.

V průběhu roku předložili nastupující poslanci celkem 23 nových prohlášení a 110 prohlášení bylo aktualizováno.

1 SOUVISLOSTI

Kodex chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů stanoví hlavní zásady chování a povinnosti poslanců při výkonu jejich mandátu. Poslanci jednají výhradně v obecném zájmu a nezískávají jakoukoli přímou či nepřímou finanční výhodu nebo jinou odměnu.

Podle čl. 2 písm. c) kodexu chování – zavedeného v roce 2017 – neprovádějí placenou profesionální lobbistickou činnost, která má přímou spojitost s rozhodovacím procesem Unie. Článek 6 kodexu chování omezuje podmínky, za nichž mohou bývalí poslanci vykonávat lobbování nebo zastupování.

Kodex chování stanoví definici „střetu zájmů“ (osobní zájem, jenž by mohl nevhodně ovlivňovat výkon povinností poslance) a opatření nezbytná k jeho řešení. Pouze pokud poslanec není schopen skutečný nebo případný střet zájmů vyřešit, oznámí to písemně předsedovi Parlamentu. Pokud není tento střet zájmů zjevný z informací uvedených v prohlášení o finančních zájmech, zveřejní jej poslanci rovněž písemně nebo ústně před vystoupením nebo hlasováním v souvislosti s projednávanou problematikou.

Kodex chování dále obsahuje podrobná pravidla týkající se prohlášení o finančních zájmech. Poslanci předkládají na vlastní odpovědnost toto prohlášení, v němž jsou přesným způsobem uvedeny požadované povinné informace (např. povolání, činnosti, členství v době tří let před zahájením mandátu poslance EP a v současnosti, podíly, obdržaná podpora a příslušná kategorie příjmu). Poslanci mohou poskytnout jakékoli další informace. Prvotní prohlášení by mělo být podáno do konce prvního dílčího zasedání následujícího po volbách do Evropského parlamentu nebo do 30 dnů poté, co poslanec v průběhu volebního období zahájí výkon mandátu v Parlamentu. Pokud dojde ke změnám, je třeba předložit revidované prohlášení do konce následujícího měsíce

Povinnosti poslanců zveřejňovat informace doplňují prováděcí opatření ke kodexu chování. Podle jejich ustanovení jsou poslanci povinni neprodleně informovat o své účasti na akcích pořádaných osobami nebo organizacemi mimo oficiální delegace EP, pokud jejich cestovní výdaje, výdaje na ubytování nebo pobyt hradily jiné osoby (s výjimkou některých kategorií: orgány a instituce EU, orgány členských států, mezinárodní organizace, politické strany atd.).

Poslanci musí předsedu Parlamentu informovat a předat všechny dary, které obdrží při oficiálním zastupování Parlamentu. Při výkonu svých povinností se navíc poslanci zdrží přijímání darů, jejichž přibližná hodnota je vyšší než 150 EUR.

Tato prohlášení a rejstřík oficiálních darů jsou přímo přístupné na veřejných internetových stránkách Parlamentu.

Všechny výše uvedené povinnosti v oblasti zveřejňování odrážejí pevné odhodlání Parlamentu prosazovat transparentnost a etiku. Kodex chování dále stanoví mechanismus pro kontrolu a prosazování jeho ustanovení.

Na žádost předsedy Parlamentu se poradní výbor zabývá všemi údajnými porušeními kodexu chování a předseda EP může přijmout rozhodnutí, kterým se stanoví sankce.

2 PORADNÍ VÝBOR PRO CHOVÁNÍ POSLANCŮ

2.1 Složení

Poradní výbor byl zřízen v souladu s čl. 7 odst. 1 kodexu chování.

Podle čl. 7 odst. 2 a 3 kodexu chování předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje pět stálých členů z řad členů Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro právní záležitosti, přičemž zohlední zkušenosti poslanců a politickou vyváženost.

Stálými členy poradního výboru, které předseda Parlamentu jmenoval dne 5. dubna 2017, jsou:

- paní Danuta Maria HÜBNER (PPE, Polsko),
- paní Mady DELVAUX (S&D, Lucembursko),
- pan Sajjad KARIM (ECR, Spojené království),
- pan Jean-Marie CAVADA (ALDE, Francie),
- pan Jiří MAŠTÁLKA (GUE, Česká republika).

Předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje rovněž jednoho náhradníka z každé politické skupiny, která není mezi stálými členy poradního výboru zastoupena.

Jedná se o tyto poslance:

- paní Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Finsko),
- paní Laura FERRARA (EFDD, Itálie),
- pan Gerolf ANNEMANS (ENF, Belgie).

2.2 Předseda

V souladu s čl. 7 odst. 2 druhým pododstavcem kodexu chování každý člen poradního výboru vykonává na základě rotačního systému po dobu šesti měsíců funkci předsedy. Článek 3 jednacího řádu výboru dále uvádí, že rotace v zásadě postupuje v sestupném pořadí podle velikosti politické skupiny, k níž členové výboru patří.

V průběhu roku 2018 vykonávali předsednictví poradního výboru: paní DELVAUXOVÁ do března, pan KARIM od dubna do září a pan CAVADA od října. Mandát pana CAVADY jakožto předsedy skončí v březnu 2019.

2.3 Schůze v roce 2018

Poradní výbor se v roce 2018 sešel pětkrát.

Termíny schůzí poradního výboru v roce 2018

úterý 23. ledna¹
úterý 20. února²
úterý 27. března³
úterý 24. dubna⁴
úterý 15. května⁵
úterý 19. června⁶
úterý 10. července⁷
úterý 25. září⁸
úterý 16. října⁹
úterý 20. listopadu
úterý 4. prosince

2.4 Úkoly

Poradní výbor:

- poskytuje na žádost poslanců poradenství ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování.

V souladu s čl. 7 odst. 4 prvním pododstavcem kodexu chování poskytuje poradní výbor poradenství důvěrně a do 30 kalendářních dnů. Dotčený poslanec má právo se na tuto radu odvolávat.

- posuzuje případy údajného porušení kodexu chování a poskytuje předsedovi Parlamentu rady týkající se přijetí vhodných opatření.

Toto posouzení se provádí na žádost předsedy Parlamentu podle čl. 7 odst. 4 druhého pododstavce a článku 8 kodexu chování.

¹ Z organizačních důvodů byla tato schůze odložena na 24. ledna.

² Schůze byla zrušena.

³ Schůze byla zrušena.

⁴ Z organizačních důvodů byla tato schůze odložena na 25. dubna.

⁵ Schůze byla zrušena.

⁶ Z organizačních důvodů byla tato schůze odložena na 21. června.

⁷ Schůze byla zrušena.

⁸ Schůze byla zrušena.

⁹ Schůze byla zrušena.

Existují-li důvody domnívat se, že některý poslanec mohl porušit kodex chování, předá předseda Parlamentu záležitost poradnímu výboru s výjimkou zjevně neopodstatněných případů. Poradní výbor poté přezkoumá okolnosti údajného porušení a může dotyčného poslance vyslechnout. Výbor formuluje doporučení předsedovi Parlamentu, v němž mu navrhne případné rozhodnutí.

Jestliže předseda Parlamentu dospěje s ohledem na toto doporučení k závěru, že dotyčný poslanec skutečně porušil kodex chování, přijme odůvodněné rozhodnutí o uložení sankce podle článku 166 jednacího řádu.

2.5 Činnost v průběhu roku

2.5.1 Možná porušení kodexu chování

V průběhu roku 2018 předal předseda Parlamentu poradnímu výboru dvě záležitosti týkající se možného porušení kodexu chování, která se týkala celkem pěti poslanců.

První postoupení se týkalo jednoho poslance, který cestoval do třetí země a nepředložil prohlášení o účasti na základě pozvání na akcích pořádaných třetími osobami ve lhůtě stanovené v kodexu chování. Toto prohlášení se vyžaduje podle článku 6 prováděcích opatření ke kodexu chování, neboť cestovní výdaje a výdaje na ubytování hradily orgány třetí země. Dotčený poslanec nereagoval na dva dopisy předsedy Parlamentu a požadované prohlášení předložil po mimořádně dlouhé době až v reakci na třetí dopis úřadujícího předsedy poradního výboru. Poslanec nepředložil výboru žádné další vysvětlení. Poradní výbor předsedovi Parlamentu doporučil, aby došel k závěru, že skutečnost, že dotčený poslanec nepředložil prohlášení o účasti ve lhůtě stanovené v článku 8 prováděcích opatření, představuje porušení kodexu chování.

Předseda rovněž postoupil poradnímu výboru věc týkající se opomenutí čtyř poslanců splnit povinnost zveřejňování informací v souvislosti s neplaceným členstvím. Poradní výbor tuto záležitost posoudí až v roce 2019.

2.5.2 Poradenství ohledně výkladu a uplatňování kodexu chování

V roce 2018 obdržel poradní výbor podle čl. 7 odst. 4 dvě formální žádosti o poradenství při výkladu a uplatňování kodexu chování.

V prvním případě dotčený poslanec požádal o poradenství ohledně možného střetu zájmů vyplývajících z funkcí zastávaných v EP a aktuální žádosti rodinného příslušníka o pracovní místo. Poradní výbor zdůraznil, že je v první řadě povinností poslanců posoudit existenci osobního zájmu a toho, zda by mohl ovlivnit vykonávání mandátu poslance Evropského parlamentu, a že existenci jakéhokoli střetu zájmů musí poslanec neprodleně řešit v souladu se zásadami a ustanoveními kodexu chování. Poradní výbor dále konstatoval, že pokud nelze střet zájmů vyřešit, měl by být uveden v prohlášení poslance o finančních zájmech. Poradní výbor připomněl, že poslanci mají vždy možnost uvést jakékoli další informace, které považují za nezbytné, v oddíle (I) prohlášení.

Druhý případ se týkal žádosti o poradenství ohledně možného střetu zájmů vyplývajícího z funkcí zastávaných v EP a neplacené volené funkce předsedy neziskové organizace zaměřené na podporu spolupráce podnikatelů s určitou třetí zemí. V tomto případě poradní výbor upozornil na platná pravidla a doporučil poslanci buď odmítnout funkci, kterou mu organizace nabídla, nebo vzdát se členství v delegaci, která se zabývá vztahy s dotčenou zemí.

V průběhu celého roku navíc sekretariát v souladu se zavedenou praxí odpovídal na dotazy poslanců nebo jejich parlamentních asistentů s cílem pomoci jim řádně uplatňovat ustanovení kodexu a jeho prováděcích opatření.

2.5.3 Posouzení rozsahu působnosti článku 1 kodexu chování

Na žádost předsedy Parlamentu se poradní výbor rovněž zabýval tím, zda by se obecné zásady chování mohly vztahovat na činnosti související se třetími zeměmi prováděné neoficiálními uskupeními nebo jednotlivými poslanci a probíhající buď v prostorách Parlamentu, nebo v zahraničí, zejména na pozvání zahraničních orgánů, a jejich zasahováním do činnosti výborů Parlamentu nebo meziparlamentních delegací.

Poradní výbor dospěl k následujícím závěrům:

Každý poslanec se při výkonu činností souvisejících se třetími zeměmi v rámci svých povinností poslance musí řídit zásadami nezainteresovanosti, bezúhonnosti, transparentnosti, náležité péče, čestnosti, odpovědnosti a respektování dobré pověsti Parlamentu. Muselo by se však posuzovat případ od případu, zda chování poslance, které zasahuje do činnosti Parlamentu, a zejména jeho meziparlamentních delegací, poškodilo dobrou pověst Parlamentu nebo představovalo porušení jakékoli jiné obecné zásady chování.

V této souvislosti výbor zdůraznil, že aniž jsou dotčeny výjimky stanovené v čl. 6 odst. 2, 3 a 4 prováděcích opatření ke kodexu chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů, jsou poslanci povinni zveřejňovat informace o své účasti na všech akcích pořádaných třetími stranami, pokud jejich cestovní výdaje, výdaje na ubytování nebo na pobyt hradí zcela či částečně třetí strana.

2.5.4 Osvědčené postupy

Členové poradního výboru měli možnost vyměnit si názory s komisařkou pro etiku Národního shromáždění Québecu Ariane Mignoletovou.

3 ČINNOSTI VZTAHUJÍCÍ SE KE KODEXU CHOVÁNÍ

3.1 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

V souladu s čl. 4 odst. 1 kodexu chování nový poslanec, který se ujímá své funkce v Parlamentu v průběhu volebního období, osobně odpovídá za předložení podrobného prohlášení o finančních zájmech do třiceti dnů od vstupu do funkce. V roce 2018 předložilo 21 z 23 nových poslanců svá prohlášení o finančních zájmech v této lhůtě.

Kromě toho se v čl. 4 odst. 1 požaduje, aby poslanec nahlásil každou změnu, která může mít vliv na jeho prohlášení do konce měsíce následujícího po této změně. V důsledku této povinnosti bylo předsedovi Parlamentu v průběhu roku předloženo 110 aktualizovaných prohlášení.

Do konce roku 2018 všichni poslanci znovu předložili prohlášení o finančních zájmech, i když nedošlo k žádným změnám, a to s použitím revidovaného formuláře prohlášení přijatého předsednictvem v návaznosti na revizi jednacího řádu. Poradní výbor tuto záležitost pozorně sledoval, zejména proto, že prohlášení o finančních zájmech poslanců, kteří nepředložili revidované znění do 16. července 2017, pozbyla platnosti. Vzhledem k důležitosti této otázky předkládal poradní výbor tuto záležitost předsedovi Parlamentu pravidelně až do doby, kdy byla situace vyřešena, a zároveň mu doporučoval zvážit některá opatření, která by mohla být vůči dotčeným poslancům přijata.

3.2 Kontrolní postup týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

Článek 9 prováděcích opatření ke kodexu chování stanoví pravidla kontrolního postupu, který provádí příslušný útvar v souvislosti s prohlášeními poslanců o finančních zájmech.

V souladu s článkem 4 kodexu chování jsou poslanci osobně odpovědní za předložení oznámení obsahujícího přesné informace předsedovi Parlamentu. Existují-li však důvody domnívat se, že oznámení obsahuje informace zjevně nesprávné, neseriózní, nečitelné či nesrozumitelné, prověří zaměstnanci oddělení pro správu záležitostí poslanců GŘ pro předsednictví jménem předsedy celkovou věrohodnost oznámení, aby bylo možné informace vyjasnit. Dotčenému poslanci je poskytnuta přiměřená doba na to, aby se k nim mohl vyjádřit. Pokud jsou poskytnutá objasnění považována za nedostatečná, a kontrola tedy záležitost nevyřeší, rozhodne předseda Parlamentu o dalším postupu.

Během roku se kontrolní postup rovněž vztahuje na nová prohlášení předložená novými poslanci, kteří se ujmou funkce v Parlamentu v průběhu volebního období, i na aktualizované verze stávajících prohlášení.

4 ADMINISTRATIVA

Služby sekretariátu poradního výboru zajišťuje a příslušným útvarem podle článků 2, 3, 4 a 9 prováděcích opatření ke kodexu chování bylo určeno oddělení pro správu záležitostí poslanců GR pro předsednictví. Jeho kontaktní údaje jsou tyto:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Parlement Européen
Secrétariat du comité consultatif sur la conduite des députés
60, rue Wiertz
PHS 07B022
B -1047 Bruxelles (Brussel)
Belgique